

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי פ"א מהל'
נדרים הל' ככ ט"ז ע"ב
י"ד סי' רלד סע"ג :

תוספות ר"ד

מתני' האב אינו חייב
במונות בתו זה מדרש
דרש רב"ע פ"י ביום
שמינה נשיא בכרם
שביכה פ"י בתוך הישיבה
וע"ש שהיו יושבים שורות
שורות נקראין כרם: הבנים
יירשו והבנות זיונו מה
הבנים אינן יורשים אלא
לאחר מיתת אביהן אף
הבנות אינן יורשות אלא
לאחר מיתת אביהן. פי'
אפי"ה דבתנאי כתובה כתוב
סחם בנין נקבין יהיוון
ליכי מינאי יהוון יתבין
בבית ומינאי מנכסי
עז דיתנבין לגבירין פי'
ומשמע אפילו בחייו.
אפי"ה לא הוי האי תנאה
אלא לאחר מיתת יולין
לה ר"א מתני' אביהן
דמה תנאי דבנים אינו
יורא לאחר מיתת דהא
לא הוי אלא לאחר מיתת
אבל בחייו לא מחייב ואין
אשתו יכולה לכופו לזון

א) ימות פ"ו. ב) פנהרין
ס"ו: א) ב"ב קלא':
ד) [תוספתא פ"ד ע"ג]
ה) ב"ב קמ"א. ו) [ע"ש]
ז) דעסקי בתורה למא
כתוספתא וי"ב הרש"ד
ב"ב: ז) ב"ב קמ"א דעסקי
באורייתא ולא למזלו פירוש
הוא וז"ל מן הכריתא.
ח) [לעיל מח: א] י) [דברים
כ"ג, ח] [במדבר ל"ג, ט] [דף
מח: א] [בבב"ב מח: א]
ט) [ב"ב קלא': א]

תורה אור השלם
1. ונדר אלקמה וגרושה
כפ אשר אסרה על
נפשה יקום עליה:
במדבר ל' י

מוסף רש"י

והלא מוצאת מכלל
אב ר"י. ומי יפר לה
(יבמות פ"ו). בית אביה
של זו. הואיל ולא יתא
לגמרי ויכול האב להפר,
או בית בעלה של זו.
וכי היא כשאל אלמה
ואין האב מפר, לכן יא
מקרא הוא לומר לן כיון
שקלה פי' (שם). הבא
על נערה המאורסה
אינו חייב. סקילה, עד
שהיא נערה. אבל קטנה
שקדשה אביה האב עליה
בקטנותה אינו חייב. ופוגמת דמנאי היא אינה
למ"ד בתקן ואינה אית
פטור לגמרי. (פנהרין
פ"ו). בתולה, ולא צויה,
מאורסה, ולא טאה,
ואפילו נכנסה לחופה
ולא נבעלה, דקרינא ביה
כמלה, מיהו לא קרינא ביה
מאורסה (שם). למעוטי
מפר האב לשלוהי
הבעל. וימתה דרך
(שם). אף הבנות אינן
ניזונות אלא לאחר
מיתת אביהן. ונחין
אין סופין אמו לזון
את בניו, אלא כפינן
ליה אסמא ב"י (רשב"ם)
ר"ב קלא': ועי' לקט
(שם). מצוה לזון את
הבנות. משום ומשקל לא
תמעלם, ומיהו חובה הוא
ליתא, כדתנן אינו חייב
במונות בתו ואין מחייבין
אותו לזון בניו ונעוטי
כדאמרין (לקטן) דאמרין
ליה יאריז ליה ואני
מתא שדלא (רשב"ם ב"ב
קמ"א). דעסקי בתורה.
ולא למזלו, פירוש הוא
ואינו מן בכריתא (שם).

הכי גרסינן ואימא היכא דהדרא לני נשא סהדר למילתא קמייתא.
מי הויה כמי שלח נמסרה. צעיר בעלמא היא ואינה קושיא כל כך אלא
דקמיני מתני' הרי היא צרשות הבעל ומשמע ואפי' חזרה מן הדרך
לזית אביה כבר יאלה מרשות האב וכיון דלא נפקא לני' מסירת שלוחין
אלא מקרא צעיר דצית אביהו) אימא

היכא דהדרא לני אביה קרינן ציה
ואם זימתה תהא צסקילה: **כבר פסקה**
תנא דבי רבי ישמעאל. דלא הדרא
למילתא קמייתא למיהו כמי שלח
נמסרה: **מה תלמוד לומר**. למה
הוורך לכתוב יקום עליה וכי מי יפר
לה והלא לא נאמרו מפיריה אלא
אביה צתמו צוה שלא יקום וצעלה
משניסת וזו שנתארמלה משניסת
מואלת מכלל אב ומכלל בעל: **אלא**
הרי שמסר בו. כלומר לא צה
הכתוב לאלמנה ולגרושה מן השואלין
דהא כמי צהי' אס צית אישה נדרה
אישה יפירונו והרי אין אישה קייס
אלא לאלמנה ע"י מסירת שלוחין שעד
עכשיו הוא פירשו לן הכתובים אלא
משפט נודרת צית אביה ומשפט
נודרת צית אישה וזו שנדרה דרך
משמכרה לשלוחין אין אני יודע
האך אני קורא צה אס צית אביה אס
צית אישה לפיכך צה כתוב זה ולמדך
שלא תקרא לה צית אביה אלא צית
אישה ולא נתרוקנה רשות לא
ציתתמו של בעל שצו אינו יכול להפר
אלמא לא הדרא למילתא קמייתא
דאילו נתארמלה מן האירוסין עד שלא
נמסרה לשלוחין תנן צתמכת נדרים
(דף ע.) מת הבעל נתרוקנה רשות
לאז ולפינן לה מקראי: **אף אין נמי**
תינא. צתמתינן כי היא דקרינא ביה
דתינא לעיל (שם) הרי זו צתמ: **מאורסה**
ולא נשאה. נכנסה לחופה וע"פ
שלא נבעלה דאי נבעלה הא תנא ליה
צמולה: **נכנסה לרשות הבעל בעלמא**.
תנן ולא תנן צה נכנסה לחופה:
בתני' האב אינו חייב במונות
צמו. צחיי. ובגמ' מפרש אמאי נקט
ציום שמויה נשיא': **צכרס צינא**.
על שס שיהו יושבין שורות שורות
ככרס: **הבנים יירשו והבנות זיונו**.
שתי תקנות תקנו צ"ד צתנאי כמזה
הבנים יירשו כתובת בנין דכרין דתנן
צתמתינן (לקטן דף צ: ב:) בנין דכרין
דהויין ליכי מינאי אינו ירתון כסף
כתובתן יתר על חולקתון דעס
אחוקון והיינו הבנים יירשו כתובת
בנין דכרין. ולקטן צשמתינן מפרשינן
לה מאי היא: **והבנות זיונו**. צנן
נוקבין די יהויין ליכי מינאי אינו
יהויין יתבן צציתא ומינתון מנכסי
עד דתיצגרון או עד דתלקחון
לגוברין: **מה הבנים אין יורשין**.
כתובת תמן אלא לאחר מיתת אביהן

דהא אינו ירתון תנן והכי מפרש לה ציש נחולין' דהאי הבנים יירשו
אכתובת בנין דכרין קאי: **גב' חובה לזון הבנות**. תנאי כמזה
הוא: **אין נונין**. אפילו מזה אין כאן: **האמר בניס נמי מזה**.
ולא חובה: **אפילו מזה ליכא**. לא צבנים ולא צצנות: **איבעים**
אימא רבי מאיר והכי קאמר בו. כלומר בתו דנקט לאו למידק
הא צנו חייב אלא משום דרבי מאיר עדיף ליה צנו אי נקט אינו
חייב צמונות צנו הוא אמיינא צנו הוא דחובה ליכא מזה איכא
אלא בתו אפילו מזה ליכא להכי תנא אינו חייב צצמו
למינא דמזה מיהא איכא ויהי' לצנו דחובה מיהא ליכא:
דאפי'

ואימא הני מיילי היכא דלא הדרא לני נשא. נראה לר"י דהכי
פריך מנ"ל דלייתר צית אביה למעוטי מסר האב לשלוחי
הבעל דלמא תרוייהו צריכי לנכנסה לחופה ולא נבעלה דאי לא כתב
אלא חד ה"א ה"מ היכא דלא הדרא לני נשא אלא הדרא לני נשא
אימא דתהדר אס למלתא קמייתא להכי

אליטריין קרא אחריתא ואכתי מסר
מנלן ואע"ג דהיכא דנבעלה קיס לן
דלא הדרא היינו משום דאשמי גופא
אלא לא נבעלה דאכתי צמולה היא
אימא דתהדר אמר רצא כבר פסקה
תנא דבי רבי ישמעאל ואשמועינן
דלא הדרא והיינו לכל הפחות
כשנכנסה לחופה ולא נבעלה וגלי
קרא צנדרים וה"ה צכל מקום אס
כן אייתר חד מהיך קראי למסר
האב לשלוחי הבעל למפטרה מסקילה
הואיל ואשכחנא דלא הדרא מדתנא
דבי ר' ישמעאל סברא הוא דלא
הדרא צכל היך דאמעטי מסקילה
כגון מסר ולהכי נקט צצמתינא דתנא
דבי רבי ישמעאל מסר ומיהו קשה
לפי' זה דהיכי ילפינן מנדרים דלא
הדרא למילתא קמייתא נהי דגבי
נדרים לא הדרא היינו משום דגלי
לן קרא דכיון דילאה מרשות האב
שעה אחת שוב אין לו כח צה מ"מ
לענין סקילה היכי שייך לומר דלא
הדרא דאף ע"פ שצנכנסה לחופה כיון
שלא נבעלה ונתארמלה או נתגרשה
וחזרה ונתארמלה למה לא תהיה
צסקילה כיון שהיא נערה צמולה
מאורסה ואע"ג דילאה מרשות
האב מ"מ תהא כמו יתומה שאין
לה אב דהויא צסקילה כדאשכחנא
צגיורת דמתני' ויש לומר דהא
פשיטא ליה דנשאה צצניה צצולה
חצובה בעולה ואין חילוק כלל
דנשואין משווי לה כבעולה לכל דבר
וכי היכי צבעולה פשיטא דלא הדרא
למילתא קמייתא לכל דבר ה"ה שאינה
בעולה ולא אצטריך דרשה דתנא
דבי רבי ישמעאל אלא לאשמועינן
דלא נימא כיון דלא נבעלה ונתארמלה
או נתגרשה צצלו להו עס נשואין
מינה והוי כלל נשאת מעולם וכיון
דגלי לן קרא צצפרת נדרים דע"י
אלמנות וגרושין לא נתצטלו הנשואין
כאילו לא הוו ה"ה לענין סקילה
וכיון דלא נתצטלו פשיטא דלא
הדרא למילתא קמייתא דחצובה ממש
כבעולה ומה שפ"ה דל"ג ה"מ דלא
קושיא היא ופירש נמי דאמתניין
קא צעי קשה דאי אמתני' קא צעי
למה המתין כל כך וצחנס מוחק הני
מיילי דיש נמי לפרשו צצשון צציה
כמו ואימא:

היאך אני קורא בה. מתוך פירוש
הקונטרס משמע דאליטריין
ליה למגמר אס היא צצרות האב אס
לאו כשהיא צדרך וקשה לר"י דהא מלונות צית אביה נפקא וגמרינן
נדרים מהתם ונראה דלענין חזרה כשנתארמלה או נתגרשה
אליטריין למילך מהכא: **ונדר אבמנה וגרושה מה תלמוד לומר**.
תימה דאליטריין לכדדרשינן צצפרק צצתרא דנדרים (דף פח:):
קל וחומר לבנים דעסקי באורייתא. ולקטן צצפרק צצתרא (דף קח:
שם) גבי אדמונן דפרין דעסקי צצאורייתא ירית דלא עסיק
צצאורייתא לא ירית לענין ירושה דאורייתא ודאי ליכא למיפרך
דאין לנו לגזור לו מה שזכתה לו תורה אלא הכא קאמר דלא
מממרינן צצאמו שעוסק צצמולה ומפרסין ליה כדי שיעסקו צצמורה:
כשהס